

Budapest, 2021. január 18.

...
polgármester

...

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

A Levegő Munkacsoport felmérései [\[1\]](#), a hozzánk érkező nagyszámú lakossági panasz, a témával foglalkozó híreinkre érkező sok-sok reakció [\[2\]](#) azt bizonyítja, hogy rendkívül sürgető az illegális háztartási tüzelés felszámolása.

Az Európai Unióban a légszennyező finom részecskéknek (PM_{2,5}) átlagosan 41%-a keletkezik a lakossági fűtésből, ez az arány Magyarországon eléri a 83%-ot. [\[3\]](#) A PM_{2,5} a méreténél fogva (2,5 mikrométer átmérőjűnél kisebb) mélyen behatolhat az emberi szervezetbe, a tüdőn, légúti nyálkahártyákon keresztül a véráramba, és eljuthat akár a létfontosságú szervekbe, ott esetenként halálos kimenetelű elváltozásokat is okozva. Magyarországon évente több mint 13 ezren halnak meg idő előtt a PM_{2,5}-szennyezés miatt, és ezek az emberek átlagosan 12 évet veszítenek az életükből. [\[4\]](#) A PM_{2,5} miatti megbetegedések száma ennél akár 1000-szer is nagyobb lehet, és az így megbetegedettek közül sokan szorulnak egészségügyi ellátásra. Mindez súlyos gazdasági veszteségeket is okoz minden településnek. [\[5\]](#)

Sajnos a Pest megyei településeken és Budapest külső kerületeiben is sokan fűtenek szilárd anyagokkal – gyakran elavult tüzelőberendezésekben, rossz tüzelőanyagokkal, hibás tüzelési módszerekkel. A legjobb esetben a fűtés száraz fával történik, ami szintén szennyezi a levegőt, [\[6\]](#) azonban nem ritka, hogy nedves fát vagy szenet (általában az égetéskor rendkívül szennyező lignitet) használnak. Sokan azt sem tudják, hogy akár a meglévő lehetőségekkel (helyes fűtési eljárások, viszonylag könnyen kivitelezhető energiahatékonysági, energiatakarékos eljárások) miként csökkenthetik a károsanyag-kibocsátásukat, amivel ráadásul gyakran még pénzt is megtakaríthatnak.

Nagyon sokan égetnek bontott ablakkeretet, bálás ruhát, műanyagot és egyéb hulladékot, aminek a következtében szó szerint halálos mérgek kerülnek nagy mennyiségben a levegőbe. [\[7\]](#) Ez utóbbi illegális cselekmény is, és alkalmanként 300.000 forintig terjedő bírsággal sújtható, súlyosabb esetben pedig akár büntetőeljárást (Btk. 248. §) is vonhat maga után.

Egy 2017-es, országos reprezentatív közvélemény-kutatás szerint (amelyet a Kantar Hoffmann piackutató cég készített a Levegő Munkacsoport és a Magyar Szegénységellenes Hálózat részére) az illegális égetések 30%-ában kizárólag az ismeret hiánya az ok ezek elkövetésére, és önmagában „csak” 15%-ban a szegénység, 54%-ban pedig a két tényező együttesen van jelen. Mindez azt jelenti, hogy már szemléletformálással is jelentősen csökkenthető az illegális égetésből származó légszennyezés.

Az önkormányzat felelőssége igen nagy ebben a kérdésben. Véleményünk szerint az alábbi lehetőségek állnak a rendelkezésére.

I. Szemléletformálás

1. Tájékoztató kampány. Az önkormányzat végezhet szemléletformáló kampányt a helytelen égetés okozta veszélyek, a helyes fűtési módok, valamint a viszonylag egyszerűen, kis költséggel elvégezhető energiahatékonysági, energiatakarékosági eljárások[8] ismertetésére. Információkat terjeszthet a honlapján, helyi közösségi médián, televízión, rádión és az utca hirdető felületein is, valamint személyes ráhatása is lehet egy polgármesternek ilyen témájú rendezvények megrendezésével vagy egyéb témájú rendezvényeken szemléletformáló eszközök (például plakátok) használatával. Ehhez segítséget talál a Levegő Munkacsoport és a kormány vonatkozó honlapján is.[9]

2. Lakossági mérések ösztönzése. A szemléletformálást nagy mértékben elősegítheti, ha az önkormányzat megfizethető árú, a lakosság számára is megvásárlásra javasolt levegőminőség-mérő készülékekkel[10] látná el az önkormányzathoz tartozó intézményeket (például óvodákat), amint azt tették már például a XI. és XVIII. kerületben.[11] Egyúttal célszerű felhívni a lakosság figyelmét is az ilyen eszközök beszerzésére. Ezek a készülékek a PM2,5 és PM10 tartományban mérik a szállópor mennyiséget, és segítségükkel követhető a kerület levegőminőségének alakulása akár utcáról utcára.

3. Képzések. Az önkormányzat képzést szervezhet a saját dolgozói, illetve más szervek (például a rendőrség), szervezetek (például polgárőrség) tagjai részére. Ehhez a Levegő Munkacsoport tud segítséget nyújtani, illetve felhasználható az általunk erre a célra készített video.[12]

II. Támogatások

4. Szociális támogatás. Azon lakosok esetében, akiknél a szegénység a hulladékégetés oka, az önkormányzat anyagi támogatást nyújthat (pénzben vagy természetben, például száraz tűzifával). Ha pedig nincs erre forrása az önkormányzatnak, akkor közösségi finanszírozást[13] kezdeményezhet, ösztönözhet. A Levegő Munkacsoport tapasztalatai szerint a helyi lakosok hajlandók ilyen támogatást nyújtani, annál is inkább, mert saját maguk és családtagjaik, gyermekeik egészségéről van szó.

5. Támogatás épületkorszerűsítésre. Bár az egyik legfontosabb intézkedés az épületek energetikai korszerűsítése lenne, messze ez a legköltségesebb beavatkozás. Azonban egy nehéz pénzügyi helyzetben lévő önkormányzat is megteheti azt, hogy felhívja a lakosság figyelmét az e témában elérhető pályázati lehetőségekre.[14]

III. Gyakorlati fellépés az illegális lakossági égetések ellen

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a fenti intézkedések szükségesek, de gyakran nem elégségesek az illegális lakossági égetések megszüntetésére, ezért esetenként egyéb eszközökre, többek között hatósági fellépésre és szankcionálásra is sort kell keríteni.

6. Együttműködés. Illegális égetések gyanúja esetén az önkormányzat mozgósíthatja a saját szerveit (például a közterület-felügyeletet) és ösztönözheti a polgárőrséget és más civil szervezeteket a cselekvésre. Bár mindezen szervezeteknek, szervezeteknek nincs intézkedési jogköre, azonban tapasztalataink szerint komoly szerepet játszhatnak az érintettek felvilágosításában, a probléma megoldásának elősegítésében, illetve az esetek jelzésében a hatáskörrel rendelkező hatóság felé.

7. A rendőrség bevonása. Az önkormányzat együttműködést alakíthat ki a rendőrséggel, amelynek révén segítségüket kérheti illegális égetés esetén, hiszen ők beléphetnek az érintett ingatlanba, és ott feljegyzést készíthetnek, amit továbbíthatnak az illetékes hatóságnak.[\[15\]](#)

8. Zöldszám létrehozása. Célszerű ingyenes zöldszámot indítani, ahol a kirívóan nagy légszennyezéssel járó eseteket éjjel-nappal bejelentheti a lakosság. A bejelentés után a közterület-felügyelet és a rendőrség munkatársai haladéktalanul kimennek a helyszínre, dokumentálják az esetet, és továbbítják az ügyben hatósági jogkörrel rendelkező hivatal felé.[\[16\]](#)

9. Hulladékhalomok felszámolása. Az önkormányzat a közterület-felügyelők, polgárőrség, lakosság segítségével folyamatosan figyelheti, hogy melyik ingatlanon halmoznak fel égethető hulladékot, és intézkednie kell ezen hulladékhalomok elszállításáról.[\[17\]](#)

10. Fellépés illegális értékesítések ellen. Gyakori, hogy az interneten hirdetnek különböző hulladékokat (kezelt fa, bálás ruha stb.) kimondottan lakossági égetési célra. Az önkormányzat utasíthatja valamelyik dolgozóját vagy akár megkérhet egy helyi civil szervezetet arra, hogy hetente egy-két órában keressen a világhálón ilyen hirdetéseket, és ha talál az érintett településen vagy környékén, akkor szólítsa fel a hirdetőt a jogsértés haladéktalan befejezésére, és amennyiben ez nem jár sikerrel, akkor értesítse a rendőrséget.

11. A kerti hulladék égetésének felszámolása. Bár a kerti hulladék égetése 2021. január 1-jétől országosan megtiltásra került, a kormány a veszélyhelyzet idejére ismét az önkormányzatok hatáskörébe utalta a tevékenység eltérő szabályozását.[\[18\]](#) Egyrészt az önkormányzatoknak nem lenne célszerű megengedő szabályozást alkotnia vagy fenntartania, másrészt a közterület-felügyelet révén ellenőrizheti is a tiltás betartását, és az esetleges jogsértéseket jelezheti a hatáskörrel rendelkező hatóságnak, saját szabályozás esetén pedig akár önmaga is eljárhat. Mindezt annál is inkább célszerű megtennie, mivel a tapasztalatok szerint a nyílt téri égetésnél a zöldhulladék mellett gyakran tüzelnek el egyéb hulladékot is.

Szeretnénk egyúttal felhívni a szíves figyelmét, hogy a Levegő Munkacsoport a Fővárosi Önkormányzattal és a Fővárosi Közterület-fenntartó Nonprofit Zrt.-vel közösen tájékoztató kampányt folytat az illegális lakossági égetések visszaszorítása érdekében.[\[19\]](#)

Kérjük, szíveskedjék bennünket tájékoztatni a fentiekkel kapcsolatos álláspontjáról, valamint a tervezett intézkedéseiről, különös tekintettel arra, hogy koronavírus-járvány még idősebbé teszi a haladéktalan és érdemi fellépést a helyes fűtési módok alkalmazásának elterjesztésére.[\[20\]](#)

A témával kapcsolatos kérdések, észrevételek tekintetében készséggel állunk a rendelkezésükre.

Üdvözlettel:

Szegő Judit
projektvezető

Lukács András
elnök

[1] Ld. például: <https://www.levego.hu/hirek/2017/12/ellenezzuk-megis-eketunk/>

[2] Példaként említjük, hogy a témával kapcsolatos egyik legutóbbi Facebook posztunk 158.000 elérést és 29.000 aktivitást eredményezett:
<https://www.facebook.com/levego/photos/a.328391610511735/6474146075936227/>

[3] PM10 jelentés – Kormány
2017. https://pm10.kormany.hu/download/6/80/22000/PM10%2520besz%25C3%25A1mol%25C3%25B3%25202017_web.pdf (87.o.)

[4] Air quality in Europe — 2020 report. EEA Report No. 09/2020,
https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2020-report/at_download/file

[5] Ez a kár például a fővárosban lakosonként évi 680.000 forint. Budapest is a légszennyezettség miatt leginkább károsult európai városok között: évi 1200 milliárd forint kár,
<https://www.levego.hu/hirek/2020/10/budapest-is-a-legszennyezettseg-miatt-leginkabb-karosult-europai-varosok-kozott-evi-1200-milliard-forint-kar/>

[6] NÉBIH: Tüzfát csak okosan
<https://portal.nebih.gov.hu/documents/10182/323140/T%C5%B1zif%C3%A1t+csak+okosan%21+.pdf/4ed2e089-e37c-4113-81d8-04f12d9ca083>

[7] Brutális mennyiségű mérgező, rákkeltő anyag kerül a szervezetünkbe, ha hulladékot égetünk.
<https://www.levego.hu/hirek/2020/07/brutalis-mennyisegu-mergezo-rakkolto-anyag-kerul-a-szervezetunkbe-ha-hulladekot-eketunk/>

[8] Ld. például:
http://energise.hu/sites/hungary/files/content/ENERGISE_EloLabor_Kell%20ennyi%20energia_kiadvany_honlapra.pdf. Természetesen ezek az alacsony költségvetésű beavatkozások nem helyettesíthetik az átfogó épületkorszerűsítést (ld. az 5. pontot!), azonban az utóbbi idő- és költségigényessége miatt csak hosszabb távon valósítható meg.

[9] <https://www.levego.hu/ne-egesd-el/>
<http://www.futsokosankampany.hu/>
<https://pm10.kormany.hu/>

[10] A megfizethető árú levegőminőség-mérő készülékről, <https://www.levego.hu/egyeb/a-megfizetheto-arulevegominoseg-mero-keszulekrol/>

[11] Levegőminőség-mérő készüléket kapott több iskola, <https://www.levego.hu/hirek/levegominoseg-mero-keszuleket-kapott-tobb-iskola/>

[12] <https://youtu.be/wW390bL4KZ4>

[13] Ld. <https://fintechzone.hu/crowdfunding-a-gyorsan-fejlodo-kozossegi-finanszirozás/>

[14] Például: <https://www.palyazat.gov.hu/ginop-841-a-17-lakpletek-energiatakonysgnak-s-megjul-energia-felhasznalnak-nvelst-clz-hitel>

[15] 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről:

39. § (1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

...

b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából;

...

e) végrehajtási eljárás lefolytatása...

...

h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítására céljából;

...

2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról:

70. § [Az azonnali eljárási cselekmény érdekében lefolytatott szemle]

(1) A szemle eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében a hatóság a rendőrség közreműködését kérheti.

(2) A rendőrség a rendőrségről szóló törvény végrehajtási eljárás lefolytatásában való közreműködésre vonatkozó szabályai szerint, a hatóság felkérésére – előzetes megkeresése nélkül – azonnal, a hatóság által megjelölt helyen és ideig biztosítja a közreműködést.

(A végrehajtási eljárás lefolytatásában való közreműködés a rendőrségi tv. 39. § (1) e) pontja szerinti jogcím.)

[16] Ld. Budaörs példáját: <https://www.budaors.hu/?module=news&action=show&nid=191270#MIDDLE>

[17] Ld. <https://www.bpxv.hu/ugytipus/hulladegzaldalkodas>

[18] <https://www.levego.hu/hirek/2020/12/a-zoldhulladek-egetes-szabaly-enyhitesenek-okat-firtatja-gulyas-gergelytol-a-levego-munkacsoport/>

[19] <https://www.fkf.hu/hirek/szemet-kukaba-valo-nem-kalyhaba>

[20] Koronavírus és légszennyezés. <https://www.levego.hu/kampanyok/koronavirus-es-legszennyezés/>

A tudomány egyértelmű: a légszennyezés súlyosítja a koronavírust – akár a halálesetek 25%-áért is felelős lehet, <https://www.greenpeace.org/hungary/sajtokozlomeny/7690/a-tudomany-egyertelmu-a-legszennyezés-sulyosbitja-a-koronavirust-akar-a-halalesetek-25-aert-is-felelos-lehet/>